

BULETIN INFORMATIV

IMEA

Măsuri integrate pentru abordarea
eficienței energetice

nr. 1
Semestrul I, 2012

SAVING ENERGY TOGETHER

European Union

European Regional Development Fund

BULETIN INFORMATIV

ATELIER DE LUCRU

COPENHAGA 2012

Proiectul Interreg IVC IMEA (Măsuri Integrate pentru Abordarea Eficienței Energetice)

Programul de Cooperare Interregională INTERREG IVC, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională al Uniunii Europene, ajută Regiunile Europei să coopereze în vederea schimbului de experiență și bune practici în domeniul inovației, al economiei cunoașterii, mediului și prevenirii riscurilor. Pentru finanțarea proiectelor este disponibilă suma de 302 mil. Euro, dar mai mult decât atât, la îndemâna factorilor de decizie regionali se află o mulțime de soluții potențiale și de cunoștințe.

CE ESTE IMEA?

10 parteneri din Olanda, România, Portugalia, Ungaria și Danemarca s-au alăturat în proiectul IMEA care se desfășoară în perioada 2012-2014. Obiectivul principal al proiectului IMEA este sprijinirea autorităților locale și regionale în eforturile acestora de a îmbunătăți eficiența energetică (EE) a construcțiilor. Implementarea măsurilor de EE reprezintă o provocare majoră la nivel european în tranziția către comunități durabile, în special în Europa de Est și în zonele urbane defavorizate unde un mare procent din fondul de locuințe are o performanță energetică scăzută. Partenerii IMEA colaborează pentru a mări efectele planurilor și politicilor lor strategice în vederea promovării EE în propriul context național și a diseminării bunelor practici către toate autoritățile publice din UE prin intermediul site-ului web al proiectului.

CINE SUNT PARTENERII IMEA?

Partenerii IMEA au diferite roluri instituționale în ceea ce privește elaborarea politicilor. De la instituții publice regionale, locale sau naționale până la institute de cercetare, toate au drept obiectiv crearea unui mediu de colaborare capabil să susțină sinergiile puternice dintre parteneri.

Următorii parteneri vor contribui la implementarea proiectului IMEA:

1. Institutul Nicis (partener leader), Olanda;
2. Municipality Assen, Olanda;
3. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, România;
4. Zona Metropolitană Oradea, România;
5. VATI, Companie Non-profit pentru Dezvoltare Regională și Urbanism, Ungaria;
6. Compania de Dezvoltare Regională Mid-Pannon, Ungaria;
7. Institutul Danez de Cercetare în Construcții, Danemarca;
8. Municipality Copenhaga, Departamentul de Design Urban, Danemarca;
9. GEBALIS – Managementul Locuințelor Sociale din Lisabona, Portugalia;
10. Direcția Generală de Planificare Teritorială și Dezvoltare Urbană, Portugalia.

CE ESTE UN ATELIER DE LUCRU?

Un atelier de lucru este un termen generic utilizat de partenerii IMEA pentru a defini reuniunile proiectului în cadrul cărora partenerii fac schimb de bune practici și cunoștințe pe subiecte referitoare la eficiență energetică.

Partenerii IMEA au stabilit un număr de ateliere de lucru care vor genera bune practici și învățare reciprocă.

Conștientizare – Consumul energetic și economia de energie sunt fenomene abstracte

pentru mulți cetățeni și organizații. Deseori aceștia nu sunt conștienți de beneficiile pe care le-ar putea aduce măsurile vizând EE. Vor fi schimbate bune practici pentru creșterea nivelului de conștientizare (abordând bariere cognitive).

Modele de afaceri – Pentru a obține EE, autoritățile publice trebuie să-și asume un rol pro-activ, de facilitator. Trebuie să pună în legătură actorii cheie și să dezvolte modele de afaceri care să distribuie investițiile și riscurile către actori multipli ce țin cont de prețurile instabile viitoare ale energiei și care sunt

attractive pentru toți actorii din lanțul valoric. Partenerii vor face schimb de modele corespunzătoare de guvernare și de afaceri care creează noi organizații economice locale/regionale (abordând barierele economice).

Strategii de guvernare – Sunt foarte numeroase cunoștințele despre EE, dar sunt greu de pus în practică. Sunt disponibile programele de sprijin și cadrul politicilor în domeniu la nivel european și național, dar deseori politicile nu sunt puse în practică. Pentru a îmbunătăți implementarea, partenerii se concentrează pe modalitățile de acoperire a discrepanțelor dintre implementare și politică. Pentru aceasta, partenerii IMEA elaborează “cazuri de schimbare” pe post de laboratoare locale pentru dezvoltarea strategiei care combină analizele problemei de bază cu strategiile specifice de schimbare instituțională

pentru a maximiza implementarea obiectivului (abordând barierele de implementare).

Leccióniile generate de atelieriile de lucru se vor transpune în *planuri de implementare* în fiecare țară participantă care vor alcătui strategia bunelor practici, incluzând propuneri specifice care pot fi depuse în cadrul programelor corespunzătoare de sprijinire din fiecare regiune parteneră.

Concentrare: Strategii de schimbare a eficienței energetice

Împreună cu actorii cheie din piață și societatea civilă, autoritățile publice din toată Europa trebuie să-și asume responsabilitatea privind provocarea climatică și trebuie să accelereze tranziția către societatea eficientă energetic și neutră din punct de vedere climatic. Partenerii IMEA se concentrează în mod explicit pe această nevoie de practici pro-actiive de guvernare urbană în colaborare cu numeroși actori cheie. “Cazurile de schimbare” fac tangibilă această provocare abstractă și testează diferite abordări, fiecare partener având la dispoziție o echipă transnațională de “prieteni critici” (din parteneriat) care vor consilia în legătură cu pași strategici și practici care ar trebui luați.

Partenerii municipali lucrează împreună cu Punctele Naționale de Contact din Programul EUKN: ministere și institute de cercetare pentru care sprijinirea autorităților locale și regionale și diseminarea informațiilor fac parte din atribuțiile lor de bază. Acest fapt asigură un mare impact teritorial.

REUNIUNE COPENHAGA 6-8 Iunie

Primul atelier de lucru al partenerilor IMEA a avut loc în Copenhaga în perioada 6-8 iunie 2012. Reuniunea a fost prezidată de NICIS, partenerul leader, și a fost găzduită de Departamentul de Design Urban al Municipality Copenhaga și de Institutul Danez de Cercetare în Construcții.

Directorul Departamentului de Design Urban, dl. *Simon Kjær Hansen*, a urat bun-venit grupului IMEA și a prezentat viziunea Municipality despre provocarea EE, accentuând importanța și relevanța inițiativei IMEA. Municipality are drept prioritate atingerea obiectivelor privind climatul și energia, iar unul dintre “câmpurile de bătălie” cheie este reabilitarea energetică a fondului existent de clădiri din oraș. În Copenhaga, obiectivul este să devină prima ECO-METROPOLĂ, cu amprentă zero de carbon până în 2025. Un obiectiv cheie este obținerea a 10% din reducerea totală de CO₂ până în 2015 prin proiecte de reabilitare energetică și de construcție, echivalentul a 50.000 tone de CO₂. “Cazul de schimbare” danez se concentrează pe modul în care secția de renovare urbană a Departamentului de Design Urban poate regândi și mobiliza propriile resurse și practici pentru a crea un impuls mai puternic pentru mai multe și mai bune proiecte de EE din programul de renovare urbană în vederea atingerii efective a acestui obiectiv al Municipality. Proiectul danez IMEA va avea un impact direct asupra viitoarei “Strategii de Renovare Urbană Durabilă a Orașului Copenhaga” (2013-2017), iar dl. *Simon Kjær Hansen* a subliniat modul în care obiectivele proiectului IMEA sprijină în mod direct eforturile permanente ale orașului Copenhaga de a mobiliza parteneri privați comerciali și non-comerciali în elaborarea strategiilor integrate pentru promovarea agendei EE în raport cu construcțiile. De asemenea, Departamentul de Design Urban colaborează cu alte departamente municipale coordonând intervențiile zonale în vederea îmbunătățirii standardelor sociale și a condițiilor de viață din cartierele mai puțin dezvoltate. Constatând faptul că partenerii IMEA urmăresc o abordare holistică a revitalizării și renovării urbane care include și creșterea puterii cetățenilor și dinamica socială a orașului, dl. *Simon Kjær Hansen* a încheiat invitând partenerii să deschidă toate ușile de colaborare posibile și să facă schimb de informații pe toată durata proiectului.

PRACTICA PE SCURT

Trei vizite de studiu în Copenhaga

Birkegade 4-6, Copenhaga N

În prima vizită de studiu, asociația cooperativă de locuințe “Birkegade 4-6” reprezentată de dl. *Peter Schmidt* a prezentat proiectul de renovare către grupul IMEA. Proiectul de

renovare a inclus o grădină de 490 m² pe un acoperiș, construcția a trei apartamente suplimentare la ultimul etaj, renovarea fațadei inclusiv ferestre care împiedică pierderile de energie și sistem de ventilație cu recuperare de căldură și 13 balcoane în stil francez. Proiectul este interesant dintr-o serie de motive: în primul rând, grădina-acoperiș adaugă o valoare considerabilă pentru rezidenți, având zone comune pentru grătar, relaxare etc. și o platformă cu vedere la acoperișurile și turnurile din Copenhaga. În al doilea rând, acoperișul verde îmbunătățește climatul interior vara și iarna, oferă capacitate de drenaj local al apei și are și un efect de izolare. În al treilea rând, proiectul a fost inițiat și realizat chiar de către rezidenți. Vânzarea celor trei apartamente suplimentare de la ultimul etaj a finanțat cea mai mare parte a proiectului, în combinație cu o (modestă) creștere a costurilor cooperativei de locuințe (www.birkegade.dk).

Søpassagen

A doua vizită de studiu a fost tot la o asociație cooperativă de locuințe, "Søpassagen", iar grupului IMEA i s-a prezentat proiectul de către rezidentul David Mickey Jensen. Cooperativa instalase panouri solare pe acoperiș, precum și un sistem de colectare și drenaj a apelor pluviale (fascină) sub nivelul solului. Panourile solare erau negre pe un acoperiș negru și de aceea au primit aprobarea municipalității. În prezent, Municipalitatea discută problematica numeroaselor acoperișuri roșii din Copenhaga în raport cu acest aspect și explorează modalități de a promova panourile solare în general. De asemenea, Municipalitatea se străduiește să promoveze sisteme de drenaj similare cu cel de la Søpassagen ca parte a inițiativelor sale de prevenire a inundațiilor. Sistemul refolosește apele pluviale pentru mașinile de spălat operate în comun de către toți rezidenții cooperativei ([www.http://sopassagen.ning.com](http://sopassagen.ning.com)).

Ryesgade 30

Cel de-al treilea proiect, Ryesgade 30, a fost prezentat de arhitectul responsabil cu realizarea acestuia, dl. Leif Rønby Pedersen. Proiectul de renovare este sprijinit de Agenția Daneză de Energie aflată în subordinea Ministerului Climatului, Energiei și Construcțiilor din Danemarca. Proiectul este important deoarece este un pionier în efortul general de a dezvolta produse compacte de izolare internă care nu cauzează umezeală dăunătoare și probleme cu mucegaiul. În cele câteva (relativ puține) renovări energetice din orașul Copenhaga, măsurile de izolare sunt de obicei utilizate pe părțile dinspre curțile interioare ale imobilelor dacă acest lucru este acceptabil din punct de vedere arhitectural și pentru fațade dacă aspectul imobilului poate fi îmbunătățit. În proiectul Ryesgade, fațadele imobilului trebuie păstrate, de aceea izolația externă nu este o opțiune. Proprietarul imobilului cooperează cu un producător danez de izolații și un institut de cercetare, sunt efectuate numeroase teste pentru a garanta faptul că noile materiale de izolare și modul în care acestea sunt folosite corespund cerințelor.

Proiectul Ryesgade a prezentat, de asemenea, "ferestrele inteligente" în care caracteristicile geamului de la interior și de la exterior difereau în funcție de cerințele privind iluminarea și izolarea. A fost de asemenea implementat un sistem de schimbare de căldură cu scopul îmbunătățirii EE totale a imobilului (raportul danez de evaluare: http://energiplus.net/Dokumenter/Erfaringer_fra_provelejlighed_Ryesgade_30C_1tv_juli_2011.pdf.)

ÎN CURÂND

Atelier de lucru – Municipalitatea Assen (Olanda) semestrul II – 2012

Municipalitatea Assen se concentrează pe sprijinirea proprietarilor în realizarea procesului complet de îmbunătățire a eficienței energetice. Procesul este acum organizat corespunzător, de la colectarea informațiilor, la consiliere și raport de eficiență energetică, la posibilități de finanțare până la lucrarea efectivă, evaluarea și înregistrarea noii etichete energetice. Pentru a crește nivelul de conștientizare și pentru a atrage proprietarii să înceapă acest proces, se dorește utilizarea a trei metode diferite:

- Abordări zonale, în care o serie de teme ale autorităților locale sunt concentrate împreună pe o anumită zonă. Proprietarii sunt motivați să-și "aducă aportul", mediul lor ambiant în întregime îmbunătățindu-se în același timp.
- Sunt utilizate mișcări naturale: se încearcă abordarea proprietarilor care se află în situația de a investi în îmbunătățirea eficienței energetice. Exemplele includ noi proprietari (care se mută) și proprietari care analizează posibilitatea renovării.
- Lobby: sunt sprijiniți proprietarii care au încheiat întregul proces de îmbunătățire a eficienței energetice, care sunt motivați să înceapă procesul sau care au o poziție cheie în structurile sociale să-și motiveze vecinii sau membrii grupurilor sociale să li se alăture. În acest fel, se pot crește eforturile de la individual la nivel de grup.

Citiți mai multe despre noile instrumente și practici de EE în următorul buletin informativ IMEA!

Acest proiect este finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională al Uniunii Europene, prin programul INTERREG IVC.

Obiectivul proiectului IMEA este acela de a sprijini autoritățile locale și regionale în asumarea unui rol pro-activ cu scopul îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor.

IMEA se concentrează pe Eficiență Energetică. Implementarea măsurilor de EE reprezintă o provocare majoră la nivel european în tranziția către comunități durabile, în special în Europa de Est și în zonele urbane defavorizate unde un mare procent din fondul de locuințe are o performanță energetică scăzută. Partenerii IMEA colaborează pentru a mări efectele planurilor și politicilor lor strategice în vederea promovării EE.

Organizațiile/autoritățile publice locale și regionale (NL, DK, PT, RO, HU) lucrează împreună cu Punctele Naționale de Contact: ministere și institute de cercetare pentru care sprijinirea autorităților locale și regionale și diseminarea informațiilor fac parte din atribuțiile lor de bază. Acest fapt asigură un mare impact teritorial.

Informații de contact:

Institutul Nicis
Laan van Nieuw Oost Indië 300
2593 CE, Haga, Olanda
Tel: 0031 (0) 70 3440888
Fax: 0031 (0) 70 3440967
E-mail: imea@nicis.nl

Partenerii proiectului:

NL Institutul NICIS - www.nicis.nl;
Municipalitatea Assen - www.assen.nl;
RO Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului - www.mdrt.ro;
Zona Metropolitană Oradea - www.zmo.ro;
HU VÁTI Companie Non-profit pentru Dezvoltare Regională și Urbanism - www.vati.hu;
Compania de Dezvoltare Regională Mid-Pannon - www.kprf.hu;
DK Institutul Danez de Cercetare în Construcții - www.sbi.dk;
Municipalitatea Copenhaga, Departamentul de Design Urban - www.kk.dk;
PT GEBALIS – Managementul Locuințelor Sociale din Lisabona, EEM - www.gebalis.pt;
Direcția Generală de Planificare Teritorială și Dezvoltare Urbană - www.dgotdu.pt.